

MUDr. Eduard Grégr.

Jména velikých o národ zasloužích mužů nehynou přívalem událostí, ona co mohutné pyramidy státi budou věčně v dějinách živějším. Tvořice mezníky několika dob pro národ důležitých. Neboť není to tom dosti, když někdo jest mužem velikým, on musí přijíti také v čas, on musí vyčkati příhodný okamžik k činům — plynout čim z času a činu toliko sláva, v činu toliko posvěcená paměť; paradoxa sebe vážnější do větru slovem vržená nemá ceny, neplyne-li z nich oživení k činu. Že pak málo jest mužů těch, již nadání velikosti duševní, v čas provedli k dobrému svého národa, světlá, celého lidstva věnovati tyto poklady své, jest sláva jich tím větší, zásluhy jich tím vážnější, byť poměrně krátká byla doba veřejného jich působení.

Mezi velikány ty řadí se v národě našem čestně po bok Havlíčkovi, — Sladkovskému, Barákovi a Skrejšovskému — dr. Eduard Grégr. Kdož by slyše jméno to nezachvěl se úctou! Jestli Grégr Prometheus naším, jenž bez bázně zasáhaje v kolo osudu, nový nám vybojovati se snaží život, jestli on bojovníkem za pravdu a právo a mužem s národem velikých snah.

Dr. Eduard Grégr narodil se roku 1829 v Březhradě u Králové Hradce. Přišel jako dítě do Písku, odbyl tamtéž gymnasiální studia a odebral se pak do Vídně na studia filosofická. Po roce 1848 studoval lékařství v Praze, kdež roku 1854 na doktora lékařství povýšen byl. Tehož roku stal se assistentem u slavného fyziologa Purkyně a r. 1859 docentem lékařského silozpytu na vysokých školách pražských. Obdržev roku 1860 universitní nadaci k vědeckému cestování, strávil léto téhož roku na cestách po Německu, Švédsku, Dánsku, Holandsku a v Belgii. Roku 1861 byv doporučen od strany české za kandidáta do sněmu zemského, byl zvolen poslancem pro venkovský okres ledečský a dolno-kralovický.

V době té, jak známo, vzplanulo mocně hnutí národní v Čechách a s ním nastala zároveň persekuce, zejména časopisů. Dr. Julius Grégr, bratr Edwardův, byl tedy před krátkem založil časopis Národní Listy, který neohroženě hájí zájmy lidu, začož ovšem zakoušeti musil kruté stihání se strany vlády a když Julius Grégr trpěl v žaláři pro tiskové přečiny, stal se o Národní Listy Eduard. Ovšem, že i on stihán a to až tou měrou, že v roce 1866 zba-ven byl mandátu poslaneckého, následkem odsouzení svého v tiskové při.

Uznávaje potřebu šíření dobrých knih v nejšířší vrstvy obecnstva, pracoval horlivě o založení spolku k tomu cíli a hlavně jeho snahou založena Matice lidu, prospěšně působící, jejíž jednatelem Edw. Grégr se stal. Soudobně zahájena byla v Čechách doba táborů a národních slavností a Grégr, kterýž byl mezi tím rozvinul značný řečnický talent, byl velmi hledaným řečníkem.

V roce 1868 vydána byla pamětní deklarace (sepsaná Riegrem), v níž vyložen byl ostrými rysy politický program národa českého vůči novým poměrům, jež zavládly následkem rozdělení říše v část rakouskou uherskou, i vytknuto, že nelze po právu, aby korunná česká přestala býti samostatnou státoprávní individualitou a proti vůli národa přivtělena byla k neoprávněnému státu cislařtani. Když pak v deklaraci dokázána nespravedlivost volebního řádu vůči Čechům, učiněno prohlášení, že jen na sněmu českém lze rozhodovati o právech národa a proto že poslancové ani sněmu zemského se nesúčastní, aniž vykonají vo-

leb do nové říšské rady. Tuto deklaraci podepsal ovšem Grégr s ostatními 81 českými poslanci.

Před tím již počal se národ český rýzniti ve dvě frakce a sice stranu svobodomyšlnou, která chtěla spoléhati a spoléhala pouze jen na vlastní sílu, na živly národní, kdežto strana konservativní snažila se získati tak zvanou "českou" šlechtu k působení národnímu, a v ní veškeré své naděje skládala. Grégr hlásil se ovšem ku straně svobodomyšlné, kterouž strana konservativní mladočeskou přezdělala. V otázce státoprávní v době deklarace, byly tehdy ovšem obě frakce za jedno a svorně šelily proti společnému nepříteli, ač vespolek se již tehdy potíraly.

Několik let trpěly opposice, — vzalováv se sněmovní činnosti, vedlo mnohé k poznání, že to není ta pravá cesta k domáhání se práv národa a počalo se jednati o to, zdali nebylo by lépe, aby poslancové, s náležitým ohražením práv koruny české, vstoupili do sněmu zemského; to tím spíše, ano bylo žádoueno hájiti zemi proti přehmatům zpupných Němců, jimž volná ruka na sněmu po odejití Čechů ponechána. Tyto náhledy šířeny

základě českých poslanců vstoupili v říšskou radu.

Tu teprve počala vzrůstat sláva neohroženého bojovníka pro právo národa a osvědčovati se vřelý talent jeho řečnický. Po smrti vůdce strany mladočeské, Sladkovského, vstoupil v jeho šlépěje a svou skvělou řečí v sněmovně o rovnoprávnosti jazyka českého, kterou měl dne 2. července, došel uznání co nejlepší z řečníků v sněmovně.

Za té doby silné nátlaky daly se na ohraňování okrašl německých k rostrhání Čech. Němčina zavazena měla býti do škol středních jako povinný předmět! Sám starý dr. Rieger pronesl tehdy onu nešťastnou větu: "Každý vzdělaný Čech musí uměti německy!" Na toto tvrzení odpověděl Grégr nejen delší brožurkou, ale i v parlamentě. Úchvatná jeho řeč měla účinek na poslance české elektrisující a zastavila zhoubnou činnost úhlavního nepřítelů Čech — posl. Plenara. Dne 4. března 1891 opět naskytla se Grégrovi výtečná příležitost vystoupiti účinně na podiu řečnickém. Jednalot se tehdy o zaprodání Čechů — v otrocké podnoží německé. Staročeská frakce pode-

v budově té ani světla, ani vzduchu, je-li tam jedna strana druhé na překážku a nelze-li naprosto ani nejnehavivějšími přestavbami odpomoci sjednati věru jest nejrozumnější strhnouti celou tu budovu a vystavěti na místě její budovu novou a vhodnou, jež by potřebám obyvatel její vyhovovala."

Mluvte dále, zmiňuje se o bezpráví na českém lidu páchaném a dří: "Voličové naši děli nám při volbách posledních: "Český lid snáší křivdu těžkou, jděte tam a roete tak vládcům tohoto státu. Jděte tam, za staňte se dobrého práva našeho, bojujte pro volnost našeho lidu!" A to my také poctivě vykonáme! Jiného úkolu nemáme na tomto místě. Nám jest tento parlament cizím a nespravedlivým zřizováním — náš parlament jest sněm království českého! Tam jest místo pro legální zastupitelstvo království českého, kteréž jedině má právo s králem svým o záležitostech země jednati a to bez vědíkého vnikování se jiné ho národa neb jiné země. To jest to, co rozumíme pod českým právem státním!"

Z řeči této patrně vyznívá tentýž ton, jaký zněl ze slov deklarace Riegrovy. Grégr zůstal věren zásadám svým, stoje na témž stanovisku státoprávním, na němž stál druhdy Rieger a národ skoro celý stojí za ním, tak jako tehdy stál za Riegrem.

Dr. Grégr stkví se dnes na obzoru politického života českého jako děmant v koruně královské — on září mocným světlem své činnosti do dálné budoucnosti a jest nám zárukou života lepšího, života samostatného — života čistě národního! Kéž jest národu českému ještě dlouhá léta uchován!

Podobizna dra. Grégra, kterouž dnes podáváme, byla nám laskavě zapůjčena administrací Bohemian Voicu, pro kterýž byla zhotovena.

"Pravda" a nepravdy.

Jest k neuvěření, jakou měrou rozhostila se v našich kruzích v posledních dobách národní lhostejnost a plynoucí z ní národní netečnost a zásiubu o to mají zajisté cizími sektami podporované listy jakým jast na příklad "Pravda" vydávaná v Chicagu. List ten cizáctvím úplně zaváněl, jenž následkem toho o posvátných snahách národních nemůže míti ani ponětí, má sice v čele svém nápis "Pravda", ale čtenářstvu svému mnohé předkládaje nepravdy, křivdí snahám lidu našeho nejlepšími. Z každé té řádky vrhané proti národním snahám českým prokukuje cizota, neznalost aneb vědomé překrucování. A tak jeví se smutný tento, sílu naši užřrajfel a ničel úkaz jakožto následek předně: podřizení národních zájmů a potřeb cílům sektářským, za druhé: rozdvojení národního celku a ukazování národní vojny podle staré pravdy, když dva se pe ro-ru, třetif chce z toho míti zisk. Či zapoměla "Pravda", že národnost má býti nám jako každému jinému národu cílem nejvyšším, pokladem nejdražším a vše ostatní, že jest jen prostředkem k tomu? Bez národnosti nebylo by nás a bez těch prostředků udržovati ji dávno bychom zahynouti museli v moři ciziny. A věru cizí vane i tón ze slov, kteráž "Pravda" chtě býti mravokárnou, pronášf i ku nepravdě saháje, jen slyšme:

"Předně přiznati musíme, že náš drobátko mate způsob, jakým některá strana chce chápati slovo národní. Co je národní? Je to když vzájemně pojišťující spolek jeden zvolí si několik mužů a dá jim název "národní výbor?" Je nám to líto, ale zkrátka řeci nutno, že my v tom národního ještě nevidíme nic. Národ volbu tu nevykonal, ano z velké části ji odporuje.

Řeklo se i psalo, často s velikým hlukem, že takový národní výbor má za účel přičiniti se k povznesení českého národa v Americe. Pě-

kně se to poslouchá i čte, ale ta slova poubá i ten rachot "národního" bubnu toho nedokázou. Nedokázou toho ani kabelogramy z vlasti staré, ani krásná řečnění mloulosti dávno."

Pravda vědomě překrucuje, pakli tvrdí, že národní výbor pozůstává pouze z členů organizace Č. S. P. S., jsouť v něm zastoupeny shody v Národní Jednotě Sokolské združené, Jednota Táboritů, slovenské spolky atd.

"Pravda" dále tvrdí nepravdu, jakoby ten Národní Výbor jen kabelogramy z vlasti staré za životní si byl vytkl cíl a co vykonal práce nezištné na prospěch a cti jména českého toho ani za celé století nevykoná cizími živly podporovaná "Pravda", jež za \$1.50 ročně vítěpuje lidu českému nyní i pohany toho nejavětějšího co má, pohany na vlastní jeho původ a smýšle- ní určené.

"Pravda" postavie se samovolně na pídestal mravokárce, béře v ochranu všeliké ty jiné "mravokárce," již tak rádi proti národním výboru útoky vedou a láteřf proti svobodomyšlnosti. Na té straně celé řady vidí chyb a sama, myslí, že lid český spasiti může nevyhnutelně nějaká ta betlemská kaple spíše, nežli "Bohemian Voice", ty kabelogramy, národopisná výstava, sbírky materiálu k dějinám Čecho-Američanů atd. atd., pomáhá zasévati símě rozkolu i tam, kde mezi živlem svobodomyšlným a protestantským bylo ještě shody. Jestli takový jest úkol "Pravdy" a kněžstva těch kterých sekt Američany podporovaných, jestli cizáctví do řad našich zavlečeno býti má, myslíme totiž americký know-nothingmus, jakýž "Pravda" ráda by nám vočkovala, pak ovšem by národnost naše musela ustoupiti, my všichni bez rozdílu museli bychom se státi tím čim by nás "Pravda" ráda býti viděla a majtee několik kaplí snad ten národní výbor, bychom již nepotřebovali. Podle ní pak, bychom si úcty u jiných národností — rozuměj sektářů Američanů — již těmi kaplemi dosti získali. Aby ne!"

Ať jen užfí takové a podobné listy proti všemu co jest národním, ať si tropí z uvědomělosti a vlastnecství lidu posměch. — Přejme jim to, neboť podporují tím jen ty, kdož nezištně pracují, aby napjali tím více stly své a dokázali, že veškeré úspěchy, jichž národnost naše v době posledních znamená, více vyváží, nežli pohodlné sezení na fenci a posuzování, kteréž sice neprospěje v celku, ale v částech hodně ublížiti může. Není to líc nového, taef cizáky krmení škůdcové vždy se vyskytovali v národě našem, opakuje se tu jen stará věc, kteráž ale pravý směr tím spíše osvěží a povede k vítězství.

Česká masť.

Já nížepsaná tímto oznamuji všem, jenž trpí kostižerem, revmatismem, čerstvými neb zastaralými ranami, bolením očí, růží, vědy, otokem, bolestmi na těle, líšejem, svrabem a vyrážkami na kůži vůbec, že každou z jmenovaných nemocí a bolestí jistě vyhojím. Vyřábím četverou masť a uvádím ji v šíři veřejnosti pod jménem: "Paní Kretschmerové česká bylinná a kořenová masť." Moje masť jest zde v Omaze za posledních devět roků dosti známá. Zahojila jsem řf kostižer na rukou i nohou, které byly od zdejších lékařů k odejmutí odsouzeny. Vyléčila jsem zde v Omaze celou řadu případů, však pro obmezenost místa nelze mi všechny zde uvést. Každý si dříve kupoval v kalendářích a jiných humbagřfí vychvalované masti, ale nejen že byly peníze za ně vyhozeny, ale rány se ještě zhoršily. Cena mojí výtečné masti jest: Velká krabička 50c., menší 35c. Na venkov se pod \$1.00 a 10c. za zásilku žádná masť nezašle. Při objednávaní masti dlužno udati na jakou ránu neb bolest se masť žádá.

Masť tato není nikde jinde k dostání než u mne samé.

ANNA KRETSCHMER,
1219 So. 15th. st.,
(452-3K) Omaha, Neb.

DR. EDWARD GREGR.

stranou svobodomyšlnou, v jejíž čele tehdy stál Sladkovský a jemu po boku Grégr, vřak Rieger, Palacký a jiní jim odporovali a tu rozbouřil se teprve spor mezi rozvaděnými, ač dobře mřnicími bratry a došlo konečně k úplné roztržce, když roku 1874 postavili Mladočeši při volbách své vlastní kandidáty, z nichž však pouze 7 zvolili, mezi kterými arci nalézala se Grégr.

Naděje Mladočechů se ovšem nesplnily. Hlas jejich na sněmu byl hlasem volajícího na poušti, — což mohlo sedm poslanců vyříditi proti většině? Avšak tím dali se Grégr, Sladkovský a ostatní tak málo zstrašiti, jako nezměrným hanobením se strany "národní staročeské" a u vědomí, že na dobré jsou cestě, působiljáměrem nakročěným dále i dočekali se doby, že zlomen odpor Staročechů proti oběslání sněmu českého a že Mladočechy následovali, vstoupivše s nimi do zemského sněmu.

Když v roce 1879 shodli se vůdce obou rozvaděných stran na tom, že vůči oběslání říšské rady obě i na dále zachovati se mají trpně, totiž nesúčastniti se, neshodoval se s tímto usnesením Grégr a vydav brožurku ve prospěch oběslání, vstoupil z klubu poslaneckého. Však to ne na dlouho, neboť záhy po ukončených volbách dospělo se ku tak zvanému "vyrovnání", na jehož

psala německé punktace, jimiž měla býti roztržena země česká nadobro. Než nestalo se tak! Nové volby do říšské rady pohřbily naprosto stranu staročeskou, Grégr se svou stranou opanoval úplně pole politické, stal se vůdcem českých poslanců říšských. Od tohoto okamžiku znělo jméno Grégrovo od úst k ústům, v něm spatřuje národ český svého vůdce, otce a zastance, vláda buřiče a nepřítel! V únoru tohoto roku opět Grégr vystoupil na říšské radě, háje a bojuje za státní právo české. Ač řeč celou přinesli jsme v našem listu, nemůžeme opomenouti, abychom neuvedli aspoň jeden z ní úryvek. "Český národ", pravil Grégr ve své památné řeči, "byl vždy svobodomyšlný. Najde se sotva národ, který byl by myšlence svobody přinesl tak velké oběti, kteréž pro svobodu tolik by byl trpěl a pro svobodu tolik prolil krve jako lid český. Také mně jest národnost má nejvyšším statkem a mám proto za křivdu nejvyšší, za brutálnost nejsurovější, olupuje-li kdo národ o jeho národnost a utlačuje-li ho kdo zvláště v této přičině. Nejsem věru žádným přftelem státních převratů, oktrojování a podobných násilností, ale byla-li vystavena budova, kteráž vinou neobratných a nevědomých stavitelů byla tak zhyzděna a zkažena, že žádná strana se svým bytem není spokojena, není-li